EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2008/2331(INI)

2.2.2009

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl bendros Europos imigracijos politikos. Principai, veiksmai ir priemonės (2008/2331(INI))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Simon Busuttil

PR_INI

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS.....10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl bendros Europos imigracijos politikos. Principai, veiksmai ir priemonės (2008/2331(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 17 d. Komisijos komunikatą „Bendra Europos imigracijos politika. Principai, veiksmai ir priemonės“ (COM(2008)0359),

– atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 26 d. Regionų komiteto nuomonę dėl bendros Europos imigracijos politikos[1],

– atsižvelgdamas į Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą, kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2008 m. spalio 15 ir 16 d.[2],

– atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse[3],

– atsižvelgdamas į 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 863/2007, nustatantį Skubios pasienio pagalbos būrių sudarymo mechanizmą[4],

– atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija) (COM(2008)0820),

– atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 17 d. Komisijos komunikatą „Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės įgyvendinimas“ (COM(2008)0617),

– atsižvelgdamas į Komisijos darbo dokumentą „ES plano dėl prekybos žmonėmis prevencijai ir kovai su ja skirtų geriausios praktikos, standartų ir procedūrų įgyvendinimo įvertinimas ir stebėsena“ (COM(2008)0657),

– atsižvelgdamas į Bendrą Afrikos ir ES strategiją ir jos pirmąjį veiksmų planą (2008–2010) – strateginę partnerystę, dėl kurios susitarta Afrikos ir ES aukščiausiojo lygio susitikime Lisabonoje 2007 m. gruodžio 8–9 d.[5],

[1] COR/2008/210.
[2] Tarybos dokumentas 13440/08.
[3] OL L 348, 2008 12 24, p. 98.
[4] OL L 199 , 2007 7 31, p. 30.
[5] 2008 m. kovo 3 d. Tarybos dokumentas 7204/08.

– atsižvelgdamas į 2006 m. lapkričio 30 d. Komisijos komunikatą „Visuotinis požiūris į migraciją po vienerių metų: visapusės Europos migracijos politikos link“ (COM(2006)0735),

– atsižvelgdamas į Hagos programą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo Europos Sąjungoje stiprinimo, kurią Europos Vadovų Taryba patvirtino 2004 m. lapkričio 4–5 d.,

– atsižvelgdamas į 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą Tamperės programą, kurioje nustatyta nuosekli imigracijos ir prieglobsčio strategija,

– atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl agentūros FRONTEX ir Europos sienų stebėjimo sistemos (EUROSUR) vertinimo ir būsimos plėtros[1],

– atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų[2],

– atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių[3],

– atsižvelgdamas į 2008 m. rugsėjo 2 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Dublino sistemos vertinimo[4],

– atsižvelgdamas į 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/109/EB siekiant išplėsti jos taikymo sritį asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga[5],

– atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl teisėtos migracijos politikos plano[6],

– atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl politikos prioritetų kovojant su nelegalia trečiųjų šalių piliečių imigracija[7],

– atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 6 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl imigrantų integracijos Europos Sąjungoje strategijos ir priemonių[8],

[1] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0633.
[2] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0557.
[3] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0558.
[4] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0385.
[5] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0168.
[6] OL C 219E, 2008 8 28, p. 215.
[7] OL C 219E, 2008 8 28, p. 223.
[8] OL C 303E, 2006 12 13, p. 845.

– atsižvelgdamas į Amsterdamo sutartį, kuria remiantis įgaliojimai ir atsakomybė imigracijos ir prieglobsčio srityse suteikiami Bendrijai, ir į EB sutarties 63 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A6-0000/2009),

A. kadangi bendras požiūris į imigraciją Europos Sąjungoje tapo būtinas, ypač bendroje erdvėje be vidaus sienų kontrolės, kur vienos valstybės narės veikimas ar neveikimas turi tiesioginį poveikį kitoms valstybėms narėms,

B. kadangi teisėta migracija sudaro galimybes, teikiančias naudą ir migrantams, ir valstybėms narėms, tačiau pažanga teisėtos migracijos srityje turi būti neatsiejama nuo veiksmingos kovos su nelegalia imigracija,

C. kadangi Europos migracijos politika turi neprieštarauti tarptautinės teisės normoms, ypač toms, kurios susijusios su žmogaus teisėmis, asmens orumu ir teisėmis į prieglobstį,

Bendrosios pastabos

1. labai remia idėją sukurti bendrą Europos imigracijos politiką, pagrįstą aukšto lygio politiniu ir praktiniu solidarumu, abipusiu pasitikėjimu, skaidrumu, bendra atsakomybe ir pastangomis;

2. mano, kad siekiant bendros imigracijos politikos taip pat reikia suformuoti bendrą prieglobsčio politiką, ir džiaugiasi pranešimu apie Bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) ateitį,

3. primena, kad norint valdyti migraciją reikalinga partnerystė ir bendradarbiavimas su trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis;

4. mano, kad imigracija į ES nėra tinkamas atsakas į problemas, su kuriomis susiduria besivystančios šalys, ir kad bendra imigracijos politika turi būti įgyvendinama kartu su veiksminga vystymosi politika;

5. džiaugiasi, kad Europos Vadovų Taryba 2008 m. spalio 16 d. patvirtinto Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą, o Komisija pirmiau minėtame Komunikate „Dėl bendros Europos imigracijos politikos. Principai, veiksmai ir priemonės“ numatė veiksmus bei priemones ir pateikė pasiūlymų; ragina Tarybą ir Komisiją nedelsiant pradėti šių įsipareigojimų įgyvendinimo etapą;

Gerovė ir imigracija

Teisėta migracija

6. mano, kad teisėta migracija yra būtina norint patenkinti Europos demografinius, darbo rinkos ir įgūdžių poreikius; ji taip pat prisideda prie trečiųjų šalių vystymosi, ypač turint mintyje migrantų pinigines perlaidas; ragina diegti saugias sistemas, kurios padėtų lengviau atlikti finansines perlaidas į trečiąsias šalis;

7. mano, kad teisėta migracija taip pat galėtų būti nelegalios imigracijos alternatyva, nes ji suteikia galimybę teisėtai, saugiai ir organizuotai patekti į Europos Sąjungą;

8. pabrėžia poreikį visapusiškai įvertinti ES įgūdžių ir rinkos poreikius; tačiau mano, kad kiekviena valstybė narė turėtų ir toliau reguliuoti, kiek žmonių reikia jos darbo rinkai;

9. dar kartą pabrėžia poreikį didinti ES patrauklumą aukštos kvalifikacijos darbuotojams, atsižvelgiant į galimus protų nutekėjimo iš kilmės valstybių padarinius, kuriuos galima būtų mažinti pasitelkiant laikiną arba apykaitinę migraciją;

10. ragina Komisiją kilmės valstybėse skleisti daugiau informacijos apie teisėtos migracijos galimybės, taip pat apie migrantų teises ir pareigas jiems apsigyvenus ES;

Integracija

11. remia teisėtų migrantų bei asmenų, kuriems taikoma tarptautinė apsauga, pastangas integruotis, atsižvelgiant į pagarbą ES ir jos valstybių narių tapatybei ir vertybėms, įskaitant pagarbą žmogaus teisėms, teisinės valstybės principams, demokratijai, tolerancijai ir lygybei; pripažįsta, kad integraciją pasiekti sunkiau tose valstybėse, kuriose migracijos mastas yra didžiausias;

12. pabrėžia, kad integracija turėtų būti pagrįsta socialine įtrauktimi, nediskriminavimu, vienodomis galimybėmis, švietimu, kultūrų dialogu ir įvairovės valdymu mokyklose ir darbo vietoje;

Saugumas ir imigracija

Integruotas sienų valdymas

13. mano, kad integruotas išorės sienų valdymas yra būtina veiksmingos bendros imigracijos politikos sąlyga ir kad ją reikia plėtoti kartu su kitomis politikos sritimis, visų pirma muitinio tikrinimo politika bei su sauga ir saugumu susijusių grėsmių prevencijos politika;

14. pabrėžia, kad integruotam sienų valdymui reikia investicijų į naujas technologijas, tokias kaip biometrika, atsižvelgiant į duomenų apsaugą ir privatumą reglamentuojančius įstatymus;

15. ragina dabartines nacionalines Šengeno vizas keisti vienodomis Europos Šengeno vizomis, kurios padėtų įtvirtinti vienodą požiūrį į visus besikreipiančius dėl vizų asmenis; ragina atlikti tyrimą dėl galimybės sukurti sistemą, pagal kurią trečiųjų šalių piliečiai turėtų gauti elektroninį leidimą keliauti prieš vykdami į ES teritoriją;

Nelegali imigracija

16. labai apgailestauja dėl to, kad, nepaisant nuolatinių Parlamento raginimų, su nelegalia imigracija vis dar kovojama lėtai ir neveiksmingai;

17. yra sukrėstas nelaimių, kurios ištinka žmones dėl nelegalios migracijos kelių jūroje, ypač prie pietinių ES jūrų sienų, kur žmonės valtimis labai pavojingu būdu atkeliauja nuo Afrikos krantų; griežtai reikalauja nedelsiant imtis veiksmų, kad visiems laikams būtų užkirstas kelias šioms nelaimėms;

18. mano, kad, nepaisant Parlamento reikalavimu ne kartą padidinto Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (FRONTEX) biudžeto, jai vis dar nepavyksta veiksmingai koordinuoti ES išorės sienų;

19. pritaria Komisijos iniciatyvai dėl pasiūlymo iš naujo apsvarstyti FRONTEX įgaliojimus ir mano, kad ją reikia nedelsiant sustiprinti, visų pirma išplečiant jos veiklos pajėgumus bei gebėjimą imtis nuolatinių užduočių vietovėse, kuriose migracijos mastas itin didelis;

20. mano, kad FRONTEX reikia pakankamų išteklių ir ne tik finansinių, kad galėtų prasmingai įgyvendinti savo įgaliojimus, ir ragina valstybes nares labiau telkti technines priemones, o Komisiją – pateikti teisės aktų pasiūlymų siekiant privalomo solidarumo formuojant Centrinį turimos techninės įrangos registrą (CTTĮR) tokiu pačiu pagrindu, koks yra numatytas Skubiems pasienio pagalbos būriams (SPPB);

21. ragina FRONTEX ir Komisiją atlikti tyrimą bei parengti sąmatas dėl FRONTEX galimybės įsigyti savo įrangą ir dėl galimybės ją pertvarkyti į ES pakrančių apsaugos tarnybą;

22. mano, kad FRONTEX gali būti visiškai veiksminga, jei bus suaktyvinta papildoma veikla, pvz., readmisija ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis; ragina Komisiją remti FRONTEX šioje srityje;

23. remia specializuotų agentūros tarnybų steigimą, kad būtų atsižvelgta į įvairias situacijas, ypač kalbant apie sausumos sienas rytuose ir jūrų sienas pietuose;

24. primena, kad nelegalią migraciją dažnai valdo nusikalstamos organizacijos, kurių veikla kol kas veiksmingesnė nei bendros Europos pastangos; yra įsitikinęs, kad šioms ciniškoms organizacijoms tenka atsakomybė už šimtus žuvusiųjų jūroje kasmet; taigi ragina Komisiją ir Tarybą dėti dvigubai daugiau pastangų kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir prekyba žmonėmis;

Grąžinimas

25. mano, kad valstybių narių teritorijoje neteisėtai esantys migrantai, negalintys pretenduoti į tarptautinę apsaugą, privalo išvykti; todėl džiaugiasi, jog buvo priimta direktyva dėl nelegalių migrantų grąžinimo ir ragina valstybės nares kuo greičiau perkelti ją į nacionalinę teisę; ragina valstybes nares užtikrinti, kad grąžinimas būtų vykdomas laikantis įstatymų ir gerbiant susijusių asmenų orumą, pirmenybę teikiant savanoriškam grįžimui;

26. ragina Komisiją dėti pastangas siekiant veiksmingai užtikrinti trečiųjų šalių įsipareigojimo priimti savo piliečius, nelegaliai apsistojusius ES teritorijoje, vykdymą, kaip numatyta 2000 m. birželio 23 d. Kotonu susitarimo 13 straipsnyje; ragina sustiprinti šias nuostatas derybų dėl naujojo AKR (Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalių) susitarimo metu;

27. pabrėžia poreikį grąžinimo politikai suteikti tikrą Europos aspektą užtikrinant abipusį sprendimų grąžinti pripažinimą; ragina stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą įgyvendinant grąžinimo priemones ir FRONTEX vaidmenį vykdant bendras grąžinimo operacijas;

28. ragina stiprinti bendradarbiavimą, įskaitant konsulinį bendradarbiavimą, su kilmės valstybėmis, siekiant palengvinti readmisijos procedūras, ir ragina Komisiją įvertinti galiojančius readmisijos susitarimus siekiant palengvinti jų įgyvendinimą ir pasinaudoti įgyta patirtimi derantis dėl susitarimų ateityje;

Solidarumas ir imigracija

Valstybių narių veiksmų koordinavimas

29. labai apgailestauja, kad valstybės narės parodė nepakankamą solidarumą vis aštrėjant imigracijos problemai; ragina nedelsiant peržiūrėti Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą (2007–2013 m.)[1] ir jos keturias finansines priemones, kad jos atspindėtų naujas aktualijas, susijusias su didėjančiu migracijos mastu, ir galėtų būti naudojamos sprendžiant neatidėliotinus klausimus, pvz., masinį migrantų srautą;

30. džiaugiasi, kad valstybės narės pirmiau minėtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte prisiėmė įsipareigojimus, susijusius su solidarumu; ypač palankiai vertina tai, kad buvo įtrauktas savanoriškas naštos pasidalijimo mechanizmas, kuriuo remiantis ES viduje galima perkelti asmenis, kuriems taikoma tarptautinė apsauga, iš valstybių narių, kurių prieglobsčio sistemos visų pirma dėl savo geografinės ar demografinės padėties patiria ypatingą ir neproporcingą spaudimą, į kitas valstybės nares; taip pat džiaugiasi, kad 2009 m. ES biudžete šiam tikslui skirta 5 mln. eurų Europos pabėgėlių fondo lėšų; ragina Komisiją nedelsiant įgyvendinti šį mechanizmą ir tuoj pat imtis iniciatyvos parengti teisės aktą dėl nuolatinio tokio mechanizmo sukūrimo Europos lygmeniu;

[1] COM(2005)0123.

31. remia Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003 („Dublino reglamento“)[1] peržiūrą siekiant užtikrinti, kad nagrinėjant prašymus dėl prieglobsčio atsakomybė būtų paskirstoma teisingiau;

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

32. apgailestauja, kad bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis kol kas nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus Ispanijos bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, pvz., Senegalu; ragina tikslingai padėti trečiosioms tranzito ir kilmės šalims įgyti pakankamus sienos valdymo pajėgumus įtraukiant FRONTEX į pasienio pagalbos misijas tose šalyse;

33. pabrėžia, kad visuose susitarimuose su kilmės ir tranzito šalimis turėtų būti skyriai dėl bendradarbiavimo ir imigracijos, ir ragina vykdyti bendrą su trečiosiomis šalims politiką dėl policijos ir teisminio bendradarbiavimo kovojant su tarptautinėmis nusikalstamomis organizacijomis, užsiimančiomis prekyba žmonėmis, ir užtikrinti, kad atsakingi asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn; ragina Komisiją aktyviau teikti paramą ir finansinę bei techninę pagalbą trečiosioms šalims;

34. pabrėžia vystymosi politikos trečiosiose kilmės ir tranzito šalyse svarbą, nes tai iš esmės padeda spręsti imigracijos klausimą; ragina geriau derinti ES imigracijos ir vystymosi politiką ir visapusiškai atsižvelgti į strateginius tikslus, tokius kaip Tūkstantmečio vystymosi tikslai;

0
0 0

35. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

[1] OL L 50, 2003 2 25, p. 1.

AIŠKINAMOJI DALIS

Įvadas

Be abejonės, imigracija yra viena reikšmingiausių problemų, su kuria šiuo metu susiduria Europa. Spręsdami šia problemą, mes galime pritaikyti politiką, paversdami problemą galimybe, arba nesuvaldyti padėties, taip pakenkdami visoms suinteresuotosioms šalims.

Patirtis parodė, kad imigracija yra bendras rūpestis, taigi šioje srityje ES valstybės gali ir turėtų veikti kartu bendram labui. Kai valstybės veikia atskirai, nepaisant jų dydžio, joms nepavyksta tinkamai atremti imigracijos iššūkio. Tai ypač pasakytina apie judėjimo laisvę ir Šengeno erdvę.

Dėl bendrų išorės sienų vienos valstybės narės veikla arba neveikimas turi poveikį kitų valstybių interesams. O migracijos spaudimas vienai valstybei narei reikšmingas visai Europos Sąjungai. Todėl ES tenka pagrindinis vaidmuo kuriant bendrą Europos imigracijos politiką.

Pranešėjas mano, kad dabar pats geriausias metas suformuoti tikrą bendrą Europos imigracijos politiką, todėl Europos Sąjunga turėtų pasinaudoti šia proga. Kitaip mes visi vėliau gailėsimės.

Svarbių laimėjimų pasiekta Tamperės (1999–2004 m.) ir Hagos (2004–2009 m.) programomis, o Europos Parlamento indėlis visada sulaukia pritarimo. Tačiau migracijos politika vis dar fragmentiška – jos atskiras dalis reikia sulipdyti į vientisą, aiškų paveikslą. Ir tai dar ne viskas, ką reikia padaryti. Taip pat reikia bendros politikos vizijos, pagrįstos praeities laimėjimais, bet orientuotos į ateitį. Tam reikia daugiau ryžto, ir ES narės turėtų kuriam laikui pamiršti nacionalinį išdidumą ir susitarti dirbti drauge.

Pranešėjas džiaugiasi, kad Europos Vadovų Taryba 2008 m. spalio 16 d. patvirtinto Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą, kuriame labai aiškiai pripažintas Europos poreikis kuo greičiau sukurti bendrą politiką. Bendros Europos imigracijos politikos principai, veiksmai ir priemonės jau pagaliau nustatinėjami, ir baigiantis Europos Parlamento 2004–2009 m. kadencijai, šiame pranešime pranešėjas tikisi išdėstyti gaires, kuriomis vadovaujantis ateinančiais metais reikėtų siekti įgyvendinti Europos Parlamento bendros Europos imigracijos politikos viziją.

Pranešime bandoma apimti visus imigracijos aspektus, kad būtų galima susidaryti bendrą vaizdą. Tačiau reikalinga tolesnė išsami konkrečių priemonių ir veiksmų analizė.

Europa gali nespėti paskui įvykius

Jei Europa nepaskubės suformuoti bendros imigracijos politikos, ji gali nebesuspėti paskui įvykius. Dramatiški mus supantys įvykiai parodė, kai jau vėluojame. Pastaraisiais metais migracijos spaudimas sustiprėjo prie naujųjų ES sienų rytuose ir pietuose. Pietuose spaudimas ypač grėsmingas dėl keliautojų valtimis reiškinio. Jie leidžiasi į labai pavojingas keliones, tikėdamiesi pasiekti Europos žemyną.

Tęsiasi šimtus žmonių gyvybių jūroje nusinešanti tragedija, ir sunku patikėti tuo, kad ji gali būti nepastebėta. 2007 m. daugiau žmonių žuvo Vidužemio jūroje ir netoli Kanarų salų nei per karą Libane. O 2008 m. daugiau gyvybių prarasta jūroje nei per karą Gazoje. Ši žmogiškoji tragedija privalo būti nedelsiant sustabdyta.

Tūkstančiai migrantų išgelbėjami jūroje, ir ES valstybėms tenka didelė atsakomybė šioje srityje. Pavyzdžiui, iš 2 700 migrantų, kurie atvyko į Maltą 2008 m., daugiau nei 2 000 buvo išgelbėti jūroje, kai Lampedūzos (Italija) link plaukiančios imigrantų pilnos valtys pradėjo skęsti ir buvo išgelbėtos Maltos kartinių pajėgų jūrų eskadrono, kuris nuolat vykdo rizikingas gelbėjimo operacijas atviroje jūroje.

Kai kurios šalys patiria didesnį migracijos spaudimą nei kitos. Kanarų saloms (Ispanija), Lampedūzai (Italija), Maltai ir Kiprui, taip pat kitoms valstybėms narėms, kaip antai Graikijai, ši problema ypač aktuali. Tačiau skirtingai nei imigrantai, atvykstantys į Lampedūzą ar Kanarų salas, kurie gali būti greitai perduoti į pagrindinę Italijos ar Ispanijos dalį, atvykstančiųjų į Maltą negalima perduoti, kadangi Europos imigracijos politika dar nenumato tokio pobūdžio perdavimo ES viduje.

Todėl Europos imigracijos politika taip pat privalo būti solidarumo su valstybėmis narėmis, esančiomis prie išorinių ES sienų, politika, kadangi joms ir tenka saugoti išorines ES sienas. Migrantai, patekę į šias valstybės, bėgant laikui yra linkę persikelti į kitas Europos Sąjungos valstybes.

1. Gerovė ir imigracija

Jei Europa nesirengia tapti žemynu-tvirtove, neigiančia akivaizdų savo patrauklumą imigrantams iš trečiųjų šalių, bendroje imigracijos politikoje taip pat būtinai turi būti nustatytos teisėto patekimo į Europą taisyklės. Iš tiesų teisėtas kelias į Europą leis gerokai sumažinti neteisėto patekimo apimtį bei motyvaciją.

Legali migracija neabejotinai gali prisidėti prie ES ekonomikos augimo, ypač tose valstybėse, kurioms reikia migrantų dėl jų pačių darbo rinkos ar demografinės padėties. Be to, migrantai siunčia pinigines perlaidas į savo kilmės valstybes, taip prisidėdami prie jų vystymosi. Taigi tinkamai organizuojama legali migracija gali duoti naudos visiems.

1.1 Legali migracija

Legali migracija turėtų būti reglamentuojama aiškiomis, skaidriomis ir teisingomis taisyklėmis. Tačiau akivaizdu, kad kiekviena valstybė narė turėtų ir toliau reguliuoti, kiek darbuotojų ji gali integruoti į savo darbo rinką, atsižvelgiant į Bendrijos pageidavimus. Įvedus mėlynąją kortelę, šiuo metu taip pat tinkamas laikas suteikti galimybių ir žemesnės kvalifikacijos bei sezoniniams darbuotojams.

Reikėtų atsižvelgti ir į „protų nutekėjimo“ padarinius, tačiau turint omenyje tai, kad aukštos kvalifikacijos darbuotojai šiaip ar taip migruoja, Europai būtų beprasmiška juos prarasti. Kad būtų sušvelninti neigiami padariniai, pranešėjas remia „protų cirkuliavimą“ skatinant laikiną ar apykaitinę migraciją.

1.2 Integracija

Imigrantų, kurie atvyksta teisėtu būdu ir kuriems leidžiama pasilikti ilgesniam laikotarpiui, integraciją reikėtų remti, kadangi tai naudinga ir migrantams, ir priimančiajai visuomenei. Politinėmis priemonėmis turėtų būti sudarytos galimybės integruoti migrantus į jų vietos bendruomenę, puoselėjant įvairovę darbo vietoje bei mokyklose, kovojant su diskriminacija. Tačiau integruotis pageidaujantys migrantai turi būti pasirengę gerbti ES ir jos valstybių narių tapatybę ir vertybes, tarp jų žmogaus teises, teisinę valstybę, demokratiją, toleranciją ir lygybę. Žinoma, integracija sunkiau pasiekiama tose valstybėse, kurios patiria labai stiprų migracijos spaudimą, kadangi šios šalys neturi pajėgumų integruoti didelį migrantų skaičių;

bet kokiu atveju migrantai yra dažnai linkę persikelti į kitas Europos dalis.

2. Saugumas ir imigracija

Europos Sąjunga gali būti patikima legalios migracijos srityje tik tuomet, jei ji parodys veiksmingas pastangas nelegalios migracijos srityje. Pranešėjas mano, kad Europa kol kas kartu nepadarė visko, kad nugalėtų nelegalią imigraciją; pažanga ir toliau lėta ir nepakankama. Dažniausiai taip yra todėl, kad vis dar stinga bendrų Europos priemonių, kurios padėtų kovoti su neteisėto atvykimo būdais. Todėl nenuostabu, kad imigracijos keliai veda per silpniausią grandį. Europa privalo tapti rimta lydere nugalint nelegalią imigraciją visiems laikams, ypač ten, kur ji remiasi organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis ir kur ji lemia nesuskaičiuojamas nelaimingų aukų žūtis.

2.1 Integruotas sienų valdymas

Valstybės narės turėtų išlaikyti visapusę sienų kontrolę. Tačiau tikrovė parodė, kad migracijos spaudimą patiriančios šalys, nepriklausomai nuo jų dydžio, nesugeba veiksmingai apsaugoti savo sienų. Joms talkindama Europa turi panaudoti visas tinkamas priemones ir, žinoma, naująsias technologijas, pvz. biometriką.

2.2 FRONTEX

Pranešėjas mano, kad ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX) vis dar tinkamiausia priemonė įgyvendinant bendrus Europos atsakomuosius veiksmus, nukreiptus kovai su nelegalia imigracija. Parlamentas jau parėmė šią agentūrą padidindamas jos veiklos biudžetą daugiau nei 50 mln. EUR. Tačiau ši agentūra kol kas nėra pakankamai veiksminga, todėl reikėtų ir toliau stiprinti jos finansinius išteklius ir veiklos pajėgumus. Šiam tikslui taip pat reikia sukurti privalomą solidarumo sistemą, pagal kurią valstybės narės, kurios skirtų lėšų agentūros registrui (CRATE), tikrai vykdytų savo pažadus ir dalyvautų jos misijose. Deja, ligšiolinė patirtis rodo, kad FRONTEX misijos, visų pirma patruliavimas jūroje, yra per silpnos, kadangi ES valstybės narės nevykdo savo įsipareigojimų ir nedalyvauja. Todėl reikia iš naujo apsvarstyti tokias misijas ir nuspręsti, ar agentūra turėtų disponuoti savo ištekliais. Be to, FRONTEX negali būti visapusiškai veiksminga tol, kol nėra pakankamos trečiųjų valstybių paramos ir bendradarbiavimo su jomis.

2.3 Grąžinimas

Trečiųjų šalių piliečiai, kurie ES teritorijoje yra neteisėtai, privalo išvykti arba būti grąžinti. Todėl būtinos veiksmingos grąžinimo priemonės. Pirmenybę reikėtų teikti savanoriškam grįžimui, ir valstybės narės turėtų bendradarbiauti grąžinimo srityje, taip pat ir organizuodamos bendras grąžinimo operacijas dalyvaujant FRONTEX.

3. Solidarumas ir imigracija

Bendra imigracijos politika turėtų remtis solidarumu, tačiau iki šiol to trūko, ir valstybės, patiriančios didžiulį imigracijos spaudimą, pernelyg dažnai turi pasikliauti savo pačių pajėgumais. Savo ruožtu tai sumažino pasitikėjimą Europoje. Lisabonos sutartis galėtų vėl sustiprinti pasitikėjimą Europos Sąjunga, kadangi jos nuostatos yra palankios ES pajėgumų veikti kartu imigracijos srityje stiprinimui.

3.1 Valstybių narių veiksmų koordinavimas

Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrosios programos (2007–2013 m.) finansinės priemonės yra geras žingsnis teisinga kryptimi, tačiau reikia paskubėti jas vykdyti, taip pat

reikėtų jas iš naujo apsvarstyti, atsižvelgiant į besikeičiančią faktinę padėtį.

Pranešėjas mano, kad Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte numatytas naštos pasidalijimo mechanizmas turėtų būti įgyvendintas kuo greičiau, ir ragina Komisiją nedelsiant pradėti tai daryti. Pirmiausia bus vykdoma savanoriška programa, sudaranti sąlygas ES viduje perkelti asmenis, kuriems taikoma tarptautinė apsauga, iš valstybių narių, patiriančių ypatingą ir neproporcingą spaudimą, į kitas. Parlamentas šiam tikslui 2009 m. ES biudžete jau patvirtino Europos pabėgėlių fondui skirtus 5 mln. EUR. Remdamasi šia patirtimi, Komisija turėtų pasiūlyti, kaip būtų galima šį mechanizmą paversti privaloma ir nuolatine priemone.

Solidarumas turėtų būti rodomas vykdant gelbėjimo operacijas jūrų zonose, patenkančiose į trečiųjų šalių jurisdikciją, taip pat persvarstant Dublino reglamentą.

3.2 Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

Galiausiai bendra imigracijos politika neveiks, jei nebus prasmingo bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, ar tai būtų kilmės ar tranzito valstybės.

Jau nebėra jokių abejonių dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ypatingos reikšmės. Pavyzdžiui, dėl 2008 m. Ispanijos bendradarbiavimo su Senegalu ir Mauritanija net 70 proc. sumažėjo į Kanarų salas atvykusių asmenų skaičius. Kita vertus, centriniame Vidužemio jūros regione Libija buvo mažiau linkusi bendradarbiauti, ir atvykėlių daugėjo.

Taigi migracijos klausimai turėtų būti visiškai integruoti į Europos Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo ir kitas užsienio politikos kryptis. Todėl pranešėjas mano, kad visuose susitarimuose su trečiosiomis šalimis turėtų būti skyriai dėl bendradarbiavimo imigracijos srityje, įskaitant nuostatas dėl legalios migracijos galimybių, nelegalios imigracijos kontrolės ir readmisijos. Kai kuriose trečiosiose šalyse reikėtų įsteigti regionines tarnybas, kurios teiktų praktinę pagalbą legalios migracijos bei savanoriško imigrantų grįžimo srityje.